

V Bruseli 3. októbra 2025
(OR. en)

13325/25

LIMITE

ENER 468

POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Predmet:	Energetická bezpečnosť a odolnosť na Ukrajine a v Moldavsku a strategický význam ich integrácie do trhu EÚ s energiou – výmena názorov

Vzhľadom na zasadnutie Rady TTE (energetika), ktoré sa uskutoční 20. októbra 2025, delegáciám v prílohe zasielame podkladový dokument predsedníctva o energetickej bezpečnosti a odolnosti na Ukrajine a v Moldavsku a o strategickom význame ich integrácie do trhu EÚ s energiou.

Energetická bezpečnosť a odolnosť na Ukrajine a v Moldavsku a strategický význam ich integrácie do trhu EÚ s energiou

Perspektívy energetickej bezpečnosti na Ukrajine a v Moldavsku

Pokračujúca útočná vojna Ruska proti Ukrajine má naďalej ničivé dôsledky pre ukrajinské obyvateľstvo, hospodárstvo a spoločenské funkcie, najmä odvetvie energetiky. Rozsiahle ničenie produkčnej, výrobnjej, prenosovej a distribučnej infraštruktúry v dôsledku opakovaných a cielených útokov spôsobilo naliehavé humanitárne i technické výzvy. Zároveň predstavuje dlhodobú prekážku obnovy udržateľného a moderného energetického systému, ktorý je v súlade s cieľmi Energetického spoločenstva kompatibilný s trhmi EÚ a je pripravený na integráciu do týchto trhov.

Pokiaľ ide o Ukrajinu, bezprostredné výzvy pred nadchádzajúcou zimou sú mimoriadne zložité. Zásobníky plynu sú vystavené rizikám súvisiacim s ďalšími útokmi, financovaním, úrovňami naplnenia a technickou odolnosťou, čo si vyžaduje pomoc potrebnú na stabilizáciu domácich dodávok a na umožnenie toho, aby Ukrajina mohla prispievať do širšej európskej sústavy. Zároveň platí, že synchronizovaná elektrizačná sústava Ukrajiny napriek pretrvávajúcimi hrozbám naďalej funguje. Posilnenie decentralizovanej výroby, urýchlenie investícií do obnoviteľných zdrojov energie, energetickej efektívnosti a uskladňovania energie, ako aj zabezpečenie kritickej infraštruktúry sú nevyhnutné pre bezprostrednú zimnú pripravenosť, ako aj pre dlhodobjší proces obnovy, rekonštrukcie a integrácie do trhu EÚ. Okrem toho, ropné produkty dovážané z EÚ a ropné zásoby zohrávajú kľúčovú úlohu pri vojenských operáciách, keďže Rusko zničilo jedinou ukrajinskú rafinériu. Napokon, jadrová bezpečnosť a ochrana na Ukrajine – v Záporožskej jadrovej elektrárni a iných jadrových zariadeniach – zostáva ohrozená v dôsledku ruských vojenských činností a obsadenia jadrovej elektrárne.

Hoci Moldavsko nečelí rovnakej priamej deštrukcii ako Ukrajina, aj túto krajinu vážne postihli širšie dôsledky ruskej útočnej vojny. Historická závislosť Moldavska od dodávok ruského plynu a dovozu elektrickej energie z Podnesterska spôsobila, že krajina bola v čase prerušenia dodávok veľmi zraniteľná, čo malo vážne sociálne a hospodárske dôsledky. Napriek týmto výzvam však Moldavsko podniklo dôležité kroky smerom k väčšej energetickej odolnosti a integrácii do trhu EÚ s energiou. Synchronizácia jej elektrizačnej sústavy s energetickým systémom kontinentálnej Európy, diverzifikácia dodávok plynu mimo Ruska, posilnenie prepojení, pokrok v reformách v rámci Energetického spoločenstva, rozšírenie kapacít energie z obnoviteľných zdrojov a zintenzívnenie opatrení v oblasti energetickej efektívnosti už priniesli hmatateľný pokrok. Pokračujúca pomoc EÚ bude mať zásadný význam pre udržanie stability, zachovanie reforiem a zabezpečenie ďalšej harmonizácie s trhom EÚ s energiou. Napokon, keďže Moldavsko všetky ropné produkty dováža, odolnosť krajiny môžu zvýšiť zásoby ropy.

Strategický význam integrácie s EÚ v oblasti energetiky

Prehĺbenie integrácie Ukrajiny a Moldavska do trhu EÚ s energiou je nielen dôležitým prvkom ich širšej európskej cesty, ale aj strategickým príspevkom ku kolektívnej energetickej bezpečnosti a odolnosti Európy. V tejto súvislosti sa dôraz kladie na prebiehajúce úsilie v rámci Energetického spoločenstva o úplnú integráciu oboch krajín do trhu EÚ s energiou do roku 2027. Hoci je tento cieľ ambiciózny, zostáva na dosah za predpokladu, že Ukrajina a Moldavsko v plnej miere transponujú balík na integráciu sektora elektrickej energie a Komisia a členské štáty EÚ zachovávajú svoje záväzky a podporu.

Cesta k integrácii Ukrajiny aj Moldavska do EÚ je náročná, ale obe krajiny už dosiahli pozoruhodné úspechy. V júli 2025 Európska komisia spolu s oboma vládami preskúmala kapitoly o energetike ako kľúčový krok v príprave na prístupové rokovania. Hoci prístupový proces spadá pod Radu pre všeobecné záležitosti, úsilie Ukrajiny a Moldavska o zosúladenie s právnymi predpismi EÚ v oblasti energetiky úzko súvisí s ich širším úsilím o integráciu do trhu EÚ s energiou. To zase prispieva k posilneniu energetickej bezpečnosti a odolnosti, čo sú oblasti, v ktorých popri prebiehajúcom úsilí v Energetickom spoločenstve zohráva kľúčovú úlohu Rada pre energetiku.

Stále však existujú veľké výzvy. Preto bude naďalej nevyhnutná trvalá politická, finančná a technická pomoc, a to nielen na riešenie bezprostrednej zraniteľnosti počas vojny, ale aj na umožnenie obnovy a rozvoja odolných a moderných energetických systémov pripravených na EÚ.

Dánske predsedníctvo Rady Európskej únie vyzýva Radu pre energetiku, aby uskutočnila strategickú diskusiu o tom, ako najlepšie podporiť ukrajinský a moldavský energetický sektor v krátkodobom aj dlhodobom horizonte. V rámci tejto diskusie by sa mal Ukrajine a Moldavsku poskytnúť priestor, aby poukázali na konkrétne výzvy, ktorým čelia, a identifikovali konkrétne kroky, prostredníctvom ktorých môže EÚ poskytovať účinnú podporu. Vybudovanie odolných energetických systémov na Ukrajine a v Moldavsku zosúladených s EÚ bude rozhodujúce pre ich zmysluplný pokrok smerom k integrácii. Toto úsilie zároveň posilní stabilitu a bezpečnosť európskeho energetického systému ako celku.

Kľúčové otázky na diskusiu

1. Aké ďalšie kroky môžu Ukrajina a Moldavsko prijať na zosúladenie svojich energetických odvetví s pravidlami, normami a postupmi EÚ a ako môžu členské štáty EÚ čo najlepšie podporiť toto úsilie – tak pokiaľ ide o riešenie bezprostredných zraniteľností a dlhodobých potrieb v oblasti odolnosti a energetickej bezpečnosti, ako aj prechod na čistú energiu?
2. Akým spôsobom môžu Ukrajina a Moldavsko strategicky prispieť k rozvoju a odolnosti energetickej únie EÚ, najmä pokiaľ ide o energetickú bezpečnosť, diverzifikáciu a integráciu čistej energie?